

محمد هاشم زماني

Mohammad Hashem Zamani

محمد هاشم زماني در سال ۱۳۰۷ هجری شمسی مطابق ۱۹۲۸ میلادی در ولایت کنردیده بدنیا کښود. پدريش لوی خان غازی میرزمان خان کنری، سرلشکر و فاتح جبهه چهارم استقلال افغانستان (جبهه اسمار، ارنوی، چترال و دوکلام)؛ و یکی از نزیکترین دوستان و حامیان اعلی حضرت غازی امان الله خان بود. هنوز شش ماه از تولد زماني نگذشته بود که پدرش را در یک توطئه استعمار انگلیس و عمال داخلی شان برای سرنگون کردن دولت امانی از دست داد.

محمد هاشم زماني تعلیمات ابتدائی اش را در خانه و مسجد از علمای وقت حاصل نموده و هنوز در سن ۱۲ سالگی قرار نداشت که در سال ۱۳۲۴ هجری شمسی از طرف رژیم وقت با بیش از یکصد نفر از اعضای فامیلش، چون زندانیان سیاسی دیگر، بدون کدام جرم و محاکمه، به انتظار یک سرنوشت نامعلوم به زندان جهنمی دهمزنگ فرستاده شد.

محمد هاشم ۱۳ سال از ایام نوجوانی اش را همراه با اعضای خانواده اش در سلولهای تاریک و نمناک زندان دهمزنگ سپری نموده و در همانجا بود که با تعدادی از زندانیان سیاسی دیگر چون خانواده غلام نبی خان چرخي، یعقوب خان غونډ مشر، سرحدار عبدالغفار خان، سرور جويا، داکتر محمودی، ناظر- صفر، فرقه مشر غلام نبی خان (مشهور به چپه شاخ) و شخصیت های دیگر معرفی و هم صحبت شدند.

محمد هاشم زماني در زندان به آموختن علوم مروجه پرداخت و افتخار شاگردی و هم صحبتی مشروطه خواه و شخصیت، بزرگ ملی و سیاسی، بابا عبدالعزیز الکوزی، و علمای دینی دیگر چون شیخ بهلول ایرانی و مولانا محمد اکرم کاکاخیل نصیبش گشت.

زماني در زندان به اثر امراض گوناگون و سوء تغذی شاهد مرگ بیش از ۲۸ تن از اعضای خانواده اش بود.

زماني اولین اشعارش را در زندان سروده که بعداً در کتاب «زندانی احساس» جمع آوری شده و به چاپ رسیده است.

www.ZamaniFamily.org
www.ZamaniFamily.com

Info@zamaniFamily.org

[You Tube Channel](#)

ځنځير د ظلم شلپيري مظلومان ازادوي
 پدئ ځنځير د ظلم ظالمان بنديانوي
 د ظلم ځنځير زنگ شه د ظالم جادو ماتيري
 اوس خونه د جادو همدا خواران ويرانوي

زمانی با خانواده اش بعد از سپری نمودن ۱۳ سال حبس سیاسی، به هرات تبعید شده، و تا سال ۱۳۴۳ هجری شمسی و انفاذ قانون اساسی جدید برای مدت ۸ سال در تبعید داخلی بسر بردند.

اشعار، مضامین و پارچه های ادبی شادروان محمد هاشم زمانی در روزنامه ها، هفته نامه ها و مجلات انوقت وطن مانند انیس، هیواد، اصلاح، وړانگه، سیستان، طلوع افغان، بیدار او اتفاق اسلام بنشر رسیده است.

زمانی در دهه دیموکراسی مصروف مبارزه قلمی بوده، و در لویه جرگه دوره جمهوریت داؤد خان بحیث وکیل کنر اشتراک نمود.

محمد هاشم زمانی در اواخر سال ۱۹۷۹ میلادی به پشاور هجرت و جهاد قلمی شانرا آغاز نمودند.

چه افغان سره ډغري چا وهلې
 دمرگ څړيکه يې د سر نه راختلې
 لړځيدلې رپيدلې کـــرپيدلې
 په کوپـــړه د ماغزو يې ساختلې

اولین اثر چاپ شده دوران جهاد زمانی «قطبی خرس» به انگلیسی ترجمه شده و بعداً برگدان قسمت های از آن بزبان های فرانسوی، ایتالیوی و هسپانوی هم بنشر رسید.

زمانی در دوران جهاد ضمن تپ و تلاش برای آزادی کشور عزیز و اشتراک در کنفرانس ها و مجالس بین المللی به کشور های متعدد سفر کردند، و در سال ۱۹۸۷ بعد از یک حمله قلبی به امریکا آمده در شهر هیوارد، منطقه بی ایریای سانفرانسیسکو ایالت کالیفورنیا مسکن گزید.

زمانی با وجود حمله دوم قلبی و سکتته مغزی در سال ۱۹۹۰ که منجر به فلج یکطرفه و معیوبیت فزیکمی شد، تا آخرین رمق حیات با حوادث و اوضاع افغانستان در ارتباط ماند و به فعالیت های ادبی و فرهنگی اش ادامه داد.

www.ZamaniFamily.org
www.ZamaniFamily.com

Info@zamaniFamily.org

[You Tube Channel](#)

خپروونکې: زماني ويب پاڼه

مشکلاتو کې به ځان خپل امتحان کړم
 په همت به هر مشکل ځان ته اسان کړم
 په مجمر کې د وطن د مینې خپل به
 سپیلنی د نظر دود به بې خپل ځان کړم

شادروان محمد هاشم زماني هميشه آرزو داشتند که در صورت بهبودی نسبی حالت صحی شان به وطن برگشته و به خدمت مردم رنج ديده و عذاب کشيده شان ادامه دهند.

توره شپه اوږده د جهل سبا کيږي
 د پوهنې لمر راخيږي رڼا کيږي
 چرته غل- غدو بيا ځان شي پتولي
 مخ د غل- غدو توريږي رسوا کيږي

آخري اثر محمد هاشم زماني بنام د پوهنې انقلاب زير چاپ بوده و تا شب مرگ مصروف نوشتن جلد دوم د پوهنې انقلاب بودند.

آثار چاپ شده شادروان محمد هاشم زماني:

زنداني احساس
 قطبي خرس
 سړي خوږه بلا
 دآزادۍ مشال
 روسی شامار
 دازادۍ ارمان
 خواره گلونه
 دسولۍ زمزمی
 زخمي زړه

www.ZamaniFamily.org
www.ZamaniFamily.com

Info@zamaniFamily.org

[You Tube Channel](#)

زنداني خاطرات
لويه قربانۍ (جلد اول)
لويه قربانۍ (جلد دوم)
پر زنداني خاطراتو تبصری

شاعر، نویسنده، و شخصیت و طندوست، مبارزو مسلمان محمد هاشم زمانې شب جمعه ۱۹ جون ۲۰۰۵ به اثر حمله قلبی به عمر ۷۲ سالگی داعیه اجل را لیبیک گفته ازین جهان فانی چشم بستند. جنازه شادروان محمد هاشم زمانې به افغانستان انتقال و در مسکن آبائی شان کنر بخاک سپرده شد.

روانش شاد باد

زه به یم او یا به نه یم

په خزان وطن به مې بهارستان شي زه به یم او یا به نه یم
زاغان ځی ورداخل به بلبلان شي زه به یم او یا به نه یم
اولسونه شاته نه، په مخ روان وي
افغان ولس به مخکی هم روان شي زه به یم او یا به نه یم

www.ZamaniFamily.org
www.ZamaniFamily.com

Info@zamaniFamily.org

[You Tube Channel](#)